

Maketuru neje ke ddotu ndŏ te Ddotu ndŏ Ddn

Kunn-kutu tar

¹ Maketuru neenn pa tar dŏ neje te ke Lubba are Jeju-Kiriste toju Jan, kare n̂-toju nje-kulaje laa, kare n̂-gereje ne ke nayn ngosi baa ta ddee. Kiriste ula anji laa are nje-kula laa Jan kare toje nejeenn le kare n̂-gere.

² Jan pa tar-naji neje toyn ke noo le. N̂-pa na, ne ke noo le to tar le Lubba njaa a Jeju-Kiriste tee ne ke ddaka.

³ Ro-neel to le dew ke tura maketuru neenn. Ro-neel to le dewje ke ooje tarje ke Lubba tee ne ke ddaka neenn, ngaa ngemje tarje ke n̂-dda maketuru te le. Mba kare ke nejeenn le a teeje ne le nayn ngosi.

Jan ula ke lapiya are Egilisije ke Aji siri

⁴ Ema Jan, mula ke maketuru neenn mare dewje ke Egilisije te siri ke nange te ke Aji.

Maji kare Lubba ke to bbokone neenn, ke n̂-to lew baa, ngaa naw ddee, n̂-dda ke se me-maji, ngaa narese me-wul-lŏm. Maji kare ndilje ke siri ke arje nŏ ngende-mbay te laa ddaje ke se toke baann.

⁵ Maji kare Jeju-Kiriste ke to nje tar-naji ke gate gate, ne ke n̂-to dŏngŏr dew ke ndol horo dewje te ke oy ddem, n̂-to mbay dŏ mbayje te ke nangê

neenn ddem, n̂-dda ke se me-maji, ngaa narese me wul-lom to.

N-ndikije ngaa n̄ruje me majangje te leje ddew mese te.

⁶ N-ddaje to dewje ke ne a n̂-to t̄oku-mbay lede ddem, toje to nje-poloje B̄eje Lubba ddem. Maji kare piti, ke singa-m̄ngu to laa, bbal ke bbal. Amem.

⁷ Ooje, naw n̂-ddee me mum te!

Dewje t̄oyn a kooje.

Nje ke ̄seje ke ninga njaa kara a kooje to.

Gel-dewje t̄oyn a n̄nje w̄ju d̄e.

A to toke baann njaa! Amem.

⁸ Ebbe-dewje Lubba pa na: «M-to Alpa ke Omega.

M-to ne ke n̂-to bbokone, ne ke n̂-to lew, ke ne ke naw n̂-ddee.

M-to nje-singa-m̄ngu.»

Jan oo Kiriste me piti te laa

⁹ Ema ngok̄nse Jan, moo ndoo ke se kara baa. Je ke se t̄oyn n-ddee to dewje ke me Bbe-k̄n te le Jeju ngaa jaw juwa jare ngeng ddew te laa. Duwam dulam d̄o dere-ba te ke ria na Patemoso w̄ju d̄o tar le Lubba ke mila mbere ddem, w̄ju d̄o tar-naji le Jeju ke maw m-pa ddem.

¹⁰ Ke nd̄o le Ebbe-dewje, Ndil-me-nda uwam a, moo mare ndu bbar ke singa gom te guku. Ndu le bbar toke le tebbe ke dew aw to.

¹¹ Ndu le pa na: «Ne ke aw oo neeenn, e-dda maketuru te ta ula ne are Egilisije ke siri neenn: Ula ne are Egilisi ke Epeje, Isimirmi, Pergam, Tiyatir, Sarde, Piladelpi, ke Lawodise.»

¹² M-turu rōm ta koo dew ke aw pa sem tar le a, moo ne-kunda lambeje siri ke n̂-dda ke ande.

¹³ Horo ne-kunda lambeje te le, moo mare ne ke unda rō dew. Nula kubbu ke ngal ngaa n̂-tō kare ke ne-kuwa-bbere ke n̂-dda ke ande.

¹⁴ Biin-dœ nda bal bal toke le bin, ang a, toke le eel ke ria na ekew. Kande keme to toke le puru ke aw ɔn.

¹⁵ Gole toke le nare ke dula poro dare ndōren, ngaa ndue bbar toke le tōku ba ke aw ula.

¹⁶ Nuwa endeterendeje siri jia te ke kōl. Tōku kiya ke tae joo kem ate tee tae te, ngaa keme ndoko toke le kare ke ɔsu nya.

¹⁷ Kake mooe a, m-tee moso kō gole te toke dew ke oy. A, nila jia ke kōl dōm te ngaa n̂-pa na: «E-bbeel ang, m-to dōngor ne ddem, dōbōyn ne ddem.

¹⁸ M-to nje-kisi kem baa. Moy lew, a bbasine misi kem baa ke ndō ke ndō. Mee ke singa dō yo te ddem, dō lo te le dewje ke oy ddem.

¹⁹ Mba yeenn a, e-dda ne ke oo neenn make-turu te, ne ke aw to neenn, ke ne ke a ddee goe te.

²⁰ Ne ke iya rōe ke wōju dō endeterendeje siri ke oo jim te ke kōl, ke ne-kunda lambeje siri ke n̂-dda ke ande le gele toke be: Endeterendeje ke siri le tōju anjije ke Egilisije te ke siri le, a ne-kunda lambeje ke siri le toje to Egilisije ke siri le tō.

2

Maketuru wōju dō Egilisi ke Epeje

¹ «E-dda maketuru ula ne are anji ke Egilisi te ke Epeje e-pa na:

‹Tar ke dew ke uwa endeterendeje siri jia te ke kɔl ngaa aw nja horo ne-kunda lambeje te siri ke n̂-dda ke ande pa a neenn:

² M-gere kula-ddai, ndoo ke aw oo, ke wuri ke aw tɔ. M-gere to a kase ta tɔ wuri dɔ nje-memajangje te ang. E-na dewje ke aw ddaje rɔde to nje-kayn-kulaje, a n̂-toje to nje-kayn-kulaje ang, ngaa e-tee ke gel ngem lede ke ddaka.

³ E-tɔ wuri nya, ngaa oo ndoo wɔju dɔ rim, a rɔi nyai ddewe te ang.

⁴ A ne ke m-mbete sei a neenn: ‹E-ndikim toke ye ke dɔngɔr ang.

⁵ Ole mei dɔ pa-nja te lei ke dɔngɔr. E-turu ddew lei bbo e-tel kula-ddai te ke dɔngɔr le. Bbo baann ang a, ma ddee rɔi te, ta ma kɔru ne-kunda lambe lei lo te ke to te ke ddang.

⁶ A ne ke maji ke e-dda a neenn:
‹ E-mbete kula-ddaje le dewje ke unnje go Nikola, ddew kara baa toke ema tɔ.

⁷ Dew ke mbia to a, maji kare oo tar ke Ndil-me-nda pa are Egilisiye.

Dew ke tete ddɔ a, ma kare kande kake ke aw are dew tebbe kare nusa. Kake le to me Paradisi te le Lubba.

Maketuru wɔju dɔ Egilisi ke Ismirni

⁸ E-dda maketuru ula ne are anji ke Egilisi te ke Smirni:

‹Tar ke dew ke to dɔngɔr dew ddem, dɔbɔyn dew ddem, ne ke noy, ngaa n̂-tel nisi kem baa n̂-pa a neenn:

⁹ M-gere ne-singaje ke aw ingai, ke ndoo ke aw ndoo. A ke tɔkoro te, e-to nje-ne-kinga. M-gere tarje ke maji ang maji ang ke dewje ke toje to Jiipije ang, a aw ddaje rɔde to Jiipije aw paje doi te. N-toje to dewje le Satan.

¹⁰ A koo ndoo, a, are bbeele ddai ang. Esu a kila mare dewje lese key-kula te mba na ne se. Da dda singa ke se ndo dɔku. Uwa are ngeng ndereng oy ne. A ma kari tebbe ke ke ndo ndo to ejokudo.

¹¹ Dew ke mbia to a, maji kare oo tar ke Ndil-me-nda pa are Egilisije. Dew ke tete ddo a koy yo ke gɔl joo laa ang ngaa.

Maketuru wɔju do Egilisi ke Pergam

¹² «E-dda maketuru ula ne are anji ke Egilisi te ke Pergam e-pa na:

⟨Tar ke dew ke uwa tɔku kiya ke tae joo ngaa ate pa a neenn:

¹³ M-gere lo ke e-dda bbe te ke maje: Ngendembay le Satan to teenn. A e-nayn gom te nyom bbo e-tusu mei ke unn arem le inya ang. Do ndo te ke n̂-tɔl ne Antipase ke to nje-tar-naji lem ke ke dɔgɔle bbe lese, ke to lo-kisi le Satan le njaa kara, inya ddew me-kunn lei le ang.

¹⁴ A mare neje ke m-bete sei a neenn: Mare dewje ke unnje go ne-toju le Balam eeje rɔi teenn. Lew, Balam le tula Balak kare ta ere ngann Ijarayelje are usaje da ke n̂-polo ne korje, ngaa kare n̂-ddaje ne kayaje.

¹⁵ Ddew kara baa, dewje ke unnje go ne-toju le Nikola eeje rɔi teenn to.

¹⁶ E-turu ddew lei. Baann ang a, ma ddee rɔi te njange baa, ta ddo ke dewjeenn le ke toku kiya ke tee tam te neenn.

¹⁷ Dew ke mbia to a, maji kare oo tar ke Ndilme-nda pa are Egilisije. Dew ke tete ddo a, ma kare maann* ke to lo-kiyae te, ngaa ma kare ernda ke n̄-dda mare ri ke siki dɔe te. To ri ke dew kara gere ang. Dew ke dunda ri le dɔe te a, a gere ri le.

Maketuru wɔju dɔ Egilisi ke Tiyatir

¹⁸ E-dda maketuru ula ne are anji ke Egilisi te ke Tiyatir: <Tar ke Ngonn le Lubba, ne ke keme aw ndoko toke le puru, ngaa gole ndɔnren to ndɔren toke le ande pa a neenn:

¹⁹ M-gere kula-ddai, ndiki lei, me-kunn lei, maji ke aw dda ke dewje, ke wuri ke aw tɔ. Kulaje ke aw dda guku neenn uta yeje ke kete.

²⁰ A ne ke m-mbete sei a to kake inya Jejabel ke oo rɔe to nje-kila mber-tar le Lubba are toju ddew ke maji ang nje-kulaje lem. Nerede nare n̄-ddaje kaya, ngaa dusaje da ke n̄-polo ne kɔrje.

²¹ Minya mare kare mare kare n̄-turu ddew laa. A n̄-ndiki ta kinya ddew kaya laa le ang.

²² Mba yeenn a, ma kunne kila tuwa-rɔ-to te kare noo ndoo nya, ne de ke nje ke aw ddaje kaya saa. Toke dinyaje ne-ddaje laa ang a, neenn le a kingade.

²³ Ma tol nganne. Yeenn bba Egilisije toyn a gereje to m-to dew ke aw gere kejeje le dewje ddem, bbo neje ke to me dewje te ddem. Ma dda ke se kara kara toyn ase kem kula-ddase.

* **2:17** OO Ekejode 16.31

²⁴ A see kese dewje ke Tiyyatir, sese ke e-mbeteje ta kunn go ne-toju ke maji ang le, ngaa e-mbeteje ta ndoo ne ke dewje le aw bbarje na <neje le Satan ke iyaje rɔde> le, ma kunda mare ne-koto dɔse te ang.

²⁵ A maji kare uwaje are ngeng ndereng ndo ke ma ddee ne.

²⁶ Dew ke tete ddo, ngaa dda kulaje lem ndereng ɔsu kɔen a, ma kare no do gel-dewje.

²⁷ Na kɔn dɔde ngeng nya, ngaa na gurude toke le dew aw guru jo ke dubba ke anji.

²⁸ Ma kare singa le ddew kara baa toke bomje arem le, ngaa ma kare endeterenden ke ta-lo-kare te.

²⁹ Dew ke mbia to a, maji kare oo tar ke Ndil-me-nda pa are Egilisije.

3

Maketuru wɔju do Egilisi ke Sarde

¹ «E-dda maketuru ula ne are anji ke Egilisi te ke Sarde e-pa na:

<Tar ke dew ke ee ke ndilje le Lubba ke siri, ke endeterendeje siri pa a neenn: M-gere kulaje ke aw dda, dewje ooje to isi kem baa, a oy mban.

² Are kemi ngeng, e-dda are kese bbo kulaje ke nayn rɔi te le nayn ke singa, mba a ta koy to koy. Moo a, ne-ddaje lei maji toyn kem Lubba te lem ang.

³ Ole mei do tar te ke n̂-pa darese, ke gusu ke ooje ne tar le. E-ngem tar le, ngaa e-turu ddew lei. Bbo e-ndol ang a, ma ddee kuwai do jii te toke le nje-bboko. A gere gɔl kare ke ma ddee kɔsi ne busu ang.

⁴ A mare dewje ke eeje horose te Sarde le ngemje rōde are ne-yerew ōru kubbu lede ang. Da kulaje kubbu ke nda bba da njaje ne sem, mba daseje njaa.

⁵ Yeenn a, dewje ke teteje ddo a, da kula kubbuje ke nda, ma tuju ride maketuru-tebbe te ndo kara ang. Ma pa no bomje te, ke no anjije te laa to n̄-toje to dewje lem.

⁶ «Dew ke mbia to a, maji kare oo tar ke Ndil-me-nda pa are Egilisije.

Maketuru waju do Egilisi ke Piladelpi

⁷ «E-dda maketuru ula ne are anji ke Egilisi te ke Piladelpi e-pa na: <Tar ke Dew ke maji toyn, ne ke n̄-pa tar ngem ang, ne ke nee ke ngaw kele le Dabbiti, ne ke n̄-teyn ta ne a, dew kara ase ta kutu ang, ne ke nutu ta ne a, dew kara ase ta teyn ang n̄-pa na:

⁸ M-gere kula-ddai. M-gere to ee ke singa nya ang njaa. A e-ngem tar lem bbo e-mbetem ang. Mba yeenn a oo, moru ta key noi te, a dew kara a kase kutu ta key le ang.

⁹ Dewje ke eeje me key-mbon-naa te le Satan aw ddaje rōde to Jiipije, a n̄-toje to Jiipije ang. N-toje to nje-ngemje. Ma kungude me jii te, ngaa ma dda kare n̄-ddee dosuje mekeji golde noi te. Bann bba da gere to m-ndikii.

¹⁰ E-ngem ndeje lem ke mari kare uwa are ngeng le. Yeenn a, ema njaa kara ma ngemi kare te ke ne-naje a ddeje mba na me dewje toyn ke do nange te.

¹¹ Maw m-ddee bbasine baa. Uwa ne ke ee ne le are ngeng na kare mare dew taa ejoku-do lei jii te.

¹² Dew ke tete ddo a, ma ddae to kake gaji me key-key-polo Lubba te lem, ngaa na tee ddaka ndo kara ang ngaa. Ma dda ri Lubba lem, ke ri bbe le Lubba lem doe te. Ri bbe le Lubba lem le na «Jerusalem ke siki» ke in ro Lubba te lem darâ ddisi ke nangê. Ma kunda rim ke siki doe te to.

¹³ Dew ke ee ke mbi a, oo tar ke Ndil-me-nda pa are Egilisije.

Maketuru waju do Egilisi ke Lawodise

¹⁴ «E-dda maketuru ula ne are anji ke ee Egilisi te ke Lawodise e-pa na: <Tar ke Dew ke ria na Amem, ne ke n̂-to nje-tar-naji ke gate gate ddem, ke tokoro ddem, ne ke nee kunn-kutu neje te ke Lubba dda n̂-pa a neenn:

¹⁵ M-gere kula-ddai, m-gere to e-wul ang ddem, e-tunga ang ddem. Bbo e-wul wase, e-tunga jeenn a, a maji.

¹⁶ A e-wul ang ddem, e-tunga ang ddem. E-tunga ro baa be, are ma tomi ke tam kilai nangê.

¹⁷ E-pa na: <M-to nje-ne-kinga, minga ne nya, mare ne kara dum ang> a e-gere ang. E-to ndoo ddem, ee ke mare ne kara ang ddem. E-to nje-ndoo ddem, nje-kem-to ddem, ngaa kubbu goto roi te.

¹⁸ Mba yeenn a, m-pa mari kare e-ndoko ande ke n̂-leke poro dare yerew goto te jim te, kare e-ddee to nje-ne-kinga ke tokoro. E-ndoko kubbuje ke nda ula, mba bbo roi to baa a, roi a wul. E-ndoko kuma ungu kemi te are ta e-tel oo lo.

¹⁹ Dewje tɔyn ke m-ndikide, maw m-tel ke de ddew te ke maji ddem, maw mundade ddem. Yeenn a, e-dda kula le ke me-kara bbo e-turu ddew lei.

²⁰ Oo, mar ta key te, maw munda. Bbo dew oo ndum ngaa ɔru ta key le a, ma kande key laa, ngaa ja kusa ne ke naa.

²¹ Dew ke tete ddɔ a, ma kare ddew kare nisi sem dɔ ngende-mbay te lem, ddew kara baa toke m-tete ddɔ, ngaa maw misɔ ke Bɔmje dɔ ngende-mbay te laa.

²² Dew ke mbia to a, maji kare oo tar ke Ndil-me-nda pa are Egilisije.

4

Dɔsu gaji Lubba darâ

¹ Goe te a, moo ta key ke toke kɔru me dara te. Ndu ke pa sem tar kete, ngaa bbar toke le tebbejeenn le, pa na: «Aal ke neenn, ma toji ne ke a ddee goe te.»

² Njange baa njaa a, Ndil-me-nda uwam, a moo mare ngende-mbay me dara te. Mare dew isi dɔe te.

³ Dew le ndɔren toke erje ke gate ngeng nya, ke ria na jasepe, ke sarduwann. Ngaburandi ke ndɔren toke le er ke ria na emerode guku dɔ ngende-mbay le.

⁴ Mare ngende-mbayje dɔjoo gire sɔ gukuje dɔ ngende-mbay le, ngaa tɔkuje dɔjoo gire sɔ isije dɔe te kara kara tɔyn. Dulaje kubbu ke nda, ngaa dundaje ejɔkudɔ ke n̂-dda ke ande dɔde te.

⁵ Teelje le ndi, kɔru neje, ke ndangeje le ndi inje ngende-mbay te ke to dana le aw teeje. Puru

ngelje siri ke aw ɔnje ke singa toje nɔ ngende-mbay te le. Puru ngeljeenn le toje to ndilje le Lubba ke siri le ann.

⁶ Mare ne toke le bajeenn, keme are yerere toke er ke dew unda keme te a oo ne lo to nɔ ngende-mbay te le.

Mare neje ke toje kem baa sɔ, kemde to rɔde te tɔyn kete ddem guku ddem gukuje ngende-mbay ke to dana le.

⁷ Dongɔr ne ke to kem baa le unda rɔ tebeyn, joo laa unda rɔ ngonn mange, muta la unda kem dew, a sɔ laa unda rɔ tende ke aw in.

⁸ Bake neje ke sɔ ke toje kem baa le ee misan misan. Kemdeje to dɔ bakedeje te le ddem, kɔy bakedeje te le ddem. Daw dɔsuje pa til ke kare, n̂-paje na:

«Ebbe-dewje Lubba ke Nje-singa-mɔngu maji tɔyn, maji tɔyn, maji tɔyn

Ne ke n̂-to lew, n̂-to bbasine neenn ngaa naw n̂-ddee.»

⁹ Ke kare tɔyn, toke neje ke sɔ le aw ɔsuje pa ta wal ne, ta piti ne, ta kare ne wooyo ne ke nisi dɔ ngende-mbay te le ngaa nisi kem baa ke ndɔ ke ndɔ le a,

¹⁰ tokuje ke dojoo gire sɔ le unguje mekeji golde nɔe te, ne ke nisi ngende-mbay te le, n̂-waleje ne, ne ke nisi ke ndɔ ke ndɔ le. Dunguje ejokedɔje lede nɔ ngende-mbay te le ngaa n̂-paje na:

¹¹ Ebbe-dewje Lubba leje, ase ta kare dewje pitije, kare dewje walije, ase ta kinga singa-mɔngu,

mba ei njaa e-dda neje tɔyn,
ei njaa e-ndiki bba neje le toje.

5

Ngonn bate a ase ta kōru ta maketuru

¹ Goe te a, dew ke isi ngende-mbay te le, moo maketuru ke n̂-ke to jia te ke kōl. Duja maketuru me te ddem, gire te ddem. N-lete tae, loe siri* .

² Moo mare anji ke nje singa-mōngu aw ila mber ke singa na: «Na ase ta kōru ne ke n̂-lete ne ta maketuru neenn ngaa ta teyn wa?»

³ A me dara te, wase dō nange te, wase gel nange te, dew kara ke ase teyn maketuru le ta kaa mee koo goto.

⁴ M-nō nya, mba dew ke ase ta teyn maketuru le ta kaa koo goto.

⁵ A kara le tōkuje le pa arem na: «E-nō ang. Oo, tebeyn ke gel Juda te, ne ke n̂-to dew ke gel Dabbiti te n̂-tete ddo, nase ta kōru ta maketuru ke toke lete loe siri le ddem, ta teyn maketuru le ddem.

⁶ Maa lo, ngaa moo mare Ngonn bate ar danna mbōr ngende-mbay te le, horo neje te sō ke toje kem baa le, ke horo tōkuje te le. Ngonn bate le ar toke bate ke n̂-tole to ne-polo. Gaje ee siri, ngaa keme ee siri tō. Keme ke siri le toje to ndilje le Lubba ke siri ke Lubba ulade dō nange te tōyn le.

⁷ Ngonn bate le nja ke kete aw taa maketuru le ji dew te ke isi ngende-mbay te le, jia te ke kōl.

⁸ Kake n̂-taa maketuru le a, neje sō ke toje kem baa le, ke tōkuje ke dōjoo gire sō le osuje mekeji golde nangê nōe te. Konde, ke engo-nareje ke

* **5:1** 5.1 Daw n̂-lete ta ne ke tibbi ngaa dunda endaji dōe te ta tōju to n̂-to ta ne le mban

yambo ddusu toje jide te kara kara toyn. Yambo le to duju le dewje le Lubba.

⁹ Daw dosuje pa ke siki na:

Ase ta taa maketuru le,
ta kōru ne ke n̂-lete ne tae.
Mba n̂-toli to ne-polo.

Are e-ndoko dō dewje toyn ke mesi are Lubba,
dewje ke gelde to dang dang toyn, nje ke ndōn-
tarje lede to dang dang toyn,
ke nje ke isije nangeje te lede kara kara toyn.

¹⁰ E-ddade to dewje ke me Bbe-kōn te le Lubba,
ke nje-poleje, kare n̂-ddaje kula laa.

Da kōn mbay dō nange te.

¹¹ Maa lo bbay a, moo ndu anjije banya banya.
Kōrde ase doro doro ase tura ang. N̄-gukuje dō
ngende-mbay le, ke dō neje sō ke toje kem baa le,
ke dō tōkujē le.

¹² Dosuje pa ke singa na:

Ngonn bate ke n̂-tōle le,
ase ta kinga singa-mōngu, ne-kinga, ke kem-kare,
nase ta kinga singa, piti, kōsu gaji,
nase kare dewje waleje.

¹³ Moo ndu neje toyn ke Lubba ddade ngaa toje
me dara te, dō nange te, gel nange te, dō ba-kate
te, ke me ba-kate te. Dosuje pa na:

«Maji kare piti, wal, kōsu-gaji, ke singa-mōngu,
toje to le ne ke nisi ngende-mbay te le ddem,
le Ngonn bate le ddem, ke ndō ke ndō.»

¹⁴ Neje ke sō ke toje kem baa le paje na: «Amem!»
A tōkujē le osuje mekeji golde nangē ngaa poloje
ne ke nisi ngende-mbay te le ddem, Ngonn bate
le ddem.

6

Ngonn bate ɔru neje misan ke n̂-lete ne ta maketuru le

¹ Goe te a, moo Ngonn bate le ɔru dɔngɔr ne ke n̂-lete ne ta maketuru loe siri le. A neje ke toje kem baa le, moo ekii le mare kara bbar toke ndange le ndi na: «E-ddee!»

² Ma koo a, moo sunda ke nda. Dew ke aal sunda le uwa giri-kɔndɔrɔ jia te. Dare ejokudo, ngaa naw to nje-tete-ddɔ njaa ta tete ddɔ.

³ Kake Ngonn bate le ɔru joo le ne ke n̂-lete ne ta maketuru le a, neje ke toje kem baa le, moo ekii le joo lede na: «E-ddee!»

⁴ A mare sunda ke kase toke le purujeenn tee. Dew ke aal sunda le, dare singa kare n̄ru kisi ddekeke ke ddang dɔ nange te, are ta dewje tolje naa. Dare tɔku kiya ke ngal tɔ.

⁵ Kake Ngonn bate le ɔru muta le ne ke n̂-lete ne ta maketuru le a, neje ke toje kem baa le, moo ekii le mota lede na: «E-ddee!» A moo mare sunda ke ndul. Dew ke aal sunda le uwa kilo jia te.

⁶ Moo k̄ru ne toke ndu dew horo neje te ke sɔ ke toje kem baa le na: «Nare kula le dew ke ndɔ kara ase ndoko Kilo bele kara baa, a ase ndoko kilo ɔrje muta. A inyan wubbu, ke ben ke lo toe.»

⁷ Kake Ngonn bate le ɔru sɔ le ne ke n̂-lete ne ta maketuru le a, neje ke toje kem baa le, moo ekii le sɔ lede na: «E-ddee!»

⁸ A moo mare sunda ke rɔe toke le kamjeenn. Ri dew ke aal sunda le na Yo. Ngaa lo le dewje ke oy aw unn goe. Toke n̂-kayn dɔ nange loe sɔ a, darede singa kare n̂-tolje dewje ke debbe te kara.

Da tol dewje le ke toku kiya, ke bbo, ke ro-to ke maji ang, ngaa da kare daje ke mu ke do nange te tolde to.

⁹ Kake Ngonn bate le oru mi le ne ke n-lete ne ta maketuru le a, moo koy bann te, ndil dewje ke n-tolde waju do tar le Lubba, ke tar-naji ke n-paje waju do tar le.

¹⁰ Daw duruje ekii ke taar na: «Ebbe-dewje, ei ke e-maji toyn, ngaa e-to dew ke tokoro, a ngina ndereng ndo ke dda bba a gange sariya do dewje te ke do nange te neenn, ta kila bare leje waju do tol ke n-tolje le wa?

¹¹ Yeenn ngaa, darede, dede kara kara toyn toku kubbu ke nda, ke ngal. Ngaa, n-pa darede kare n-nginaje ngaji, kare kor nje-kula maredeje, ke kor ngakondeje utu naa bba. Mba dede kara da tolde toke lede to.

¹² Maa lo, ngaa moo Ngonn bate le ddee oru misan le ne ke n-lete ne ta maketuru le. A nange yeke ke singa. Kare tuka ndul toke kubbu kuwa ndoo, a neyn ddee toke le mese.

¹³ Endeterendeje inje darâ gaynje nangê toke kande Pige ke nayn sangeje ang bbay, ngaa toku yel aw yeke kake are aw gaynje.

¹⁴ Dara nday toke rake ke daw n-ke. Ddingirije, ke do-dere-maannje gotoje loje te lede.

¹⁵ Toku mbayje ke do nange te, nje-kon-bbeje, nje-kon do mbambaje, nje-ne-kingaje, nje-singamonguje, bbereje, ke dewje ke toje to bbereje ang, diyaje rode bolo ddingirije te, ke horo erje te.

¹⁶ N-paje dare ddingirije, ke erje na: «Osoje doje te, onnje doje areje ne ke nisi do ngende-

mbay te nooje ang, are n-tee ne ta wungu te le Ngonn bate le.»

¹⁷ Mba tōku ndo wungu lede ase ngaa. Na a nayn wa?

7

Lubba uja endaji engo-nɔn dewje te 144 000

¹ Goe te a, moo anjije so. Darje kekel nange te ke so. Duwaje lelje ke so ke aw ulaje do nange te, dare kara kara ula do nange te ang ddem, do ba-kate te ang ddem, do kakeje te ang ddem.

² Moo mare anji dang in er lo tee te le kare, ngaa uwa ne-kuja endaji le Lubba ke nje-kisi kem baa jia te. Nila ko nare anjije so ke darede ddew kare n-tujuje nange ddem, ba-kate ddem. N-pa na:

³ «E-tujuje nange ang ddem, ba-kate ang ddem, kakeje ang ddem. E-nginaje are juja endaji engo-nɔ nje-kulaje te le Lubba leje bba.»

⁴ Moo kor dewje ke duja endaji engo-nɔde te le. Deeje doro kor kara, ke doso gire so (144 000). To dewje ke inje horo gel-dewje te toyn ke Ijarayel.

⁵ Nje ke gel Juda te eeje doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Rubenn te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Gade te doro doku gire joo (12 000),

⁶ nje ke gel Aser te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Nepetali te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Manase te doro doku gire joo (12 000),

⁷ Nje ke gel Simeyon te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Lebi te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Isakar te 12 000,

⁸ nje ke gel Jabulon te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Jejebbe te doro doku gire joo (12 000), nje ke gel Benjamin te doro doku gire joo (12 000).

Dewje banya banya arje no ngende-mbay te

⁹ Goe te maa lo bbaya a, moo dewje banya banya. Dew ase turade ang. Dinje horo dewje te ke gelde dang dang toyn, horo nje ke bbeje te dang dang, horo nje ke nangeje te dang dang, ke horo nje te ke ndon-tarje lede to dang dang. Darje no ngende-mbay te, no Ngonn bate te le. Dulaje toku kubbu ke nda, ngaa duwaje kam mburu jide te.

¹⁰ Daw duruje ekii na: «Lubba leje ke isi ngende-mbay te, de ke Ngonn bate a dajije.»

¹¹ Yeenn ngaa, anjije toyn ke gukuje do ngende-mbay le ddem, do tokuje le ddem, do neje ke toje kem baa ke so le ddem, dosoje nangê no ngende-mbay te le, nê-debbeje kemde nangê, ngaa nê-poloje Lubba.

¹² N-paje na: «Amem!

Piti, kosu gaji, kem-kare,

wooyo, wal, singa-mongu, ke singa

toje to le Lubba leje ke ndo ke ndo. Amem!»

¹³ Yeenn ngaa, mare kara le tokuje le dujum na: «Dewje ke ulaje kubbu ke nda neenn toje to na wa? Dinje dda wa?»

¹⁴ Milae te m-pa na: «Ebbemje, ei a e-gere.» Yeenn ngaa nê-pa narem na: «To dewje ke inje me toku ne-singaje te baa teeje ann. N-tokoje kubbuje lede ke mese ngonnn bate dare nda.

- 15 Mba yeenn a, darje nŏ ngende-mbay te le Lubba daw n̂-poleje, til ke kare me key te ke daw n̂-pole te. Ne ke nisi ngende-mbay te le, na ngemde.
- 16 Bbo a ddade ang ngaa ddem, kunda a kŏnde ang ngaa ddem. Kare a kŏsude ang ngaa ddem, lo a nungade ang ngaa ddem.
- 17 Mba ngonn bate ke ar dann ngende-mbay te le a ngemde toke le ne-kuulje, ngaa na kaw ke de loje te ke maannje ke aw are tebbe inje ke te bba aw teeje. Ngaa Lubba a bŏru maann-nŏ kemde te tŏyn.

8

Ngonn bate ōru siri le neje ke n̂-lete ne ta maketuru

¹ Kare ke Ngonn bate le ōru siri le ne ke n̂-lete ne ta maketuru le a, lo to nyenene me dara te ngŏsi ke gŏju gŏl kare kara.

² Moo anjije ke siri ke arje nŏ Lubba te le. Darede tebbeje siri.

³ Mare anji dang bbay ddee ar mbŏr bann te le. Nuwa mare ngonn jo ro yambo ke n̂-dda ke ande jia te. Dare yamboje toke banya kare n̂-ro dŏ bann te ke n̂-dda ke ande ke to nŏ ngende-mbay te le ddem, kare n̂-ddee ke duju le dewje le Lubba tŏyn nŏ Lubba te le ddem.

⁴ Sa yamboje le, ke dujuje le dewje le Lubba le inje ji anji te le ubba nŏ Lubba te.

⁵ Anji le unn ngonn jo ro yambo le ungu puru ke dŏ bann te le me te ddusu, ngaa bi ila dŏ nange

te. Njange baa a, ndi ndange, koru ndu neje bbar, ndi teel, ngaa nange yeke.

Dongor tebbeje so bbarje

⁶ Anjije siri ke uwaje tebbeje siri jide te le aw moseje røde ta to.

⁷ Anji ke dongor to tebbe laa. A kɔju, ke puru, poleje naa ke mese ngaa gaynje do nange te. Toke n̂-kayn nange, ke kakeje ke do nange te loe mota a, puru on debbe nange le kara, on debbe kakeje le kara, ngaa on kamje ke muje ke tebbe toyn.

⁸ Anji ke to joo laa to tebbe laa. A mare ne toke toku ddingiri ke aw on puru tee oso me ba-kate te. Debbe ba-kate le tel to mese.

⁹ Toke n̂-kayn horo neje ke Lubba dda ke toje me maannje te loe mota a, debbe ke kara oy, ngaa debbe toku toje ke kara tuju.

¹⁰ Anji ke to mota laa to tebbe laa. A mare toku endeterenden ke aw on puru toke puru ngel in darâ oso. Toke n̂-kayn horo baje ke do nange te loe mota a, endeterenden le oso do debbe ba te le kara, ke do loje te ke maannje aw inje ke te aw teeje.

¹¹ Ri endeterenden le na «Ne ke ate.» Debbe maannje ke noso doe te le ate, ngaa dewje nya ke ayje maannje ke ate le oyje.

¹² Anji ke to so laa le to tebbe laa. Toke n̂-kayn me kare, me neyn, ke me endeterendenje loe mota mota a, dunda debbe kare le kara, debbe neyn kara, ke debbe endeterendenje kara kare n̂-ndokoje ang. Yeenn a, kara wase til te kara, lo a ndoko toyn ang.

¹³ Maa lo bbay a, moo kōru mare tende ke aw in me dara te taar nu. Eel le uru ekii ke singa na: «Ne-wungu, ne-wungu, ne-wungu a to le dewje ke dō nange te, toke kese anjije ke mota toje tebbeje lede.»

9

Mi le tebbe bbar

¹ Anji ke to mi laa to tebbe, a moo mare endeterenden in darâ oso nangê. Dare ngaw kele ta tōku buwa ke suren goto.

² Endeterenden le ɔru ta tōku buwa ke suren goto le. Sa ubba te toke sa tōku puru. Sa ke ubba buwa te le dda are kare, ke kem dara tuka ndul biti biti.

³ Ebeteje inje me sa te le teeje, ngaa gaynje nangê. Darede singa kuta dewje toke engan nyije ke dō nange te.

⁴ Darede ndu kare n̂-tujuje muje, ke kamje, ke kakeje ang. A dewje ke endaji le Lubba goto engo-node te a ta n̂-ddajede maji ang.

⁵ Dare ddew ebeteje le kare n̂-tolje dewje le ang, a ta kare dulaje kemde ndoo neyn mi. Da tōsu dewje le kare tode toke le to le nyi.

⁶ Kare teenn, dewje a sangeje yo, a da kingaeje ang nyom. Da ndikije ta koy, a yo a kaynde kaw ddew ew.

⁷ Ebeteje le undaje rō sundaje ke n̂-mōsede ta dda ne ddo. Mare ne to dōde te toke le ejokudō ke n̂-dda ke ande, ngaa kemde unda kem dew.

⁸ Biin-dōde toke le biin-dō dene, ngaa ngangede toke le ngange tebeyn.

⁹ Nɔ-gu ebeteje le toke le dɔ-kubbu ddo ke n̄-dda ke ande-nare a dula ke te. Kɔru bakede bbar toke kɔru sarete ddo ke sundaje banya banya aw ndɔruje awje ne ke ta ddo te.

¹⁰ Bbɔngude toke bbɔngu nyi, ngawe to te. Singa kula kem dewje ndoo mba neyn mi le to bbɔngude te le.

¹¹ Tɔku mbay lede to anji ke tɔku buwa te ke suren goto. Ria ke ndɔn-tar le Ebereje na Abadɔn, a ke ndɔn-tar le Gerekeje na Apoliyɔn. Kande ri le na «Nje-ne-tuju».

¹² Dɔngɔr ne-wungu le nday mban. A mare ne-wunguje joo aw ddeeye goe te bbay.

Misan le tebbe bbar

¹³ Misan le anji le to tebbe laa. A, baann ke n̄-dda ke ande, ngaa to nɔ Lubba te le, moo mare ndu bbar, er kekeleje te sɔ kem.

¹⁴ Ndu le pa are misan le anji ke uwa tebbe jia te le na: «E-tutu anjije ke sɔ ke n̄-tɔde mbɔr tɔku ba te ke ria na Eparate le.»

¹⁵ N̄-tutu anjije ke sɔ le. Toke n̄-kayn horo dewje ke dɔ nange te loe mota a, n̄-toje ngɔsi ta tɔl debbe dewje ke debbe te kara, kare teenn, ndɔe teenn, me neyn teenn, ke bbale teenn.

¹⁶ Kɔr nje-ddɔje ke toje to nje-sundaje ke n̄-bbar dare moo to million kɔr joo.

¹⁷ Me ni te lem le, moo sundaje, ke nje ke aw aalje sundaje le a, n̄-toje toke be: Dulaje dɔ-kubbu-ddɔje ke kase toke le purujeenn ddem, ndul toke le kem dara ddem, ngaa to bu mate

toke le ne ke daw n̂-bbar na supere ddem nõ-gude te. Dõ sundaje le toke le dõ tebeyn. Puru, ke sa, ke supere in tade aw tee.

¹⁸ Ne-kem-to-ndooje ke muta neenn le: Puru, sa, ke supere ke aw teeje ta sundaje te le tõlje debbe dewje kara horo debbe dewje te ke mota.

¹⁹ Mba singa sundaje le to me kilde te ddem, bbõngude te ddem. Bbõngude undaje rõ li. Bbõngude le dõe to are ye a daw n̂-ddaje ne dewje maji ang.

²⁰ A kese dewje ke ne-kem-to-ndooje neenn le tõljede ang le inyaje ddew polo kørje ke n̂-ddaje ke jide le ang. N̂-naynje daw n̂-poloje ndilje ke maji ang, daw n̂-poloje kørje ke n̂-ddaje ke ande, ke nare, ke tungu, ke er, ke kake. Kørje ke aw ooje lo ang ddem, aw ooje tar ang ddem, aw njaje ang ddem le.

²¹ Dinyaje ddew tõl dew ang ddem, ddew kumaje lede ang ddem, ddew lo-to-majang ang ddem, ddew bbokoje lede ang ddem.

10

Tar ngonn maketuru

¹ Goe te a, m-tel moo mare anji nje-singamõngu in darâ aw ddisi. Mum taa rõe tõyn toke le kubbu, ngaa ngabburandi guku dangara dõe. Keme ndoko toke le kare, ngaa gõle kase toke le ndõn puru.

² Nuwa mare ngonn maketuru ke toke teyn jia te. Nila gõle ke kõl dõ ba-kate te, a nila gõle ke gel dõ nange te.

³ Nuru ekii ke taar toke le tebeyn ke aw nɔ. Goe te a, ndi ndange tae siri.

⁴ Kare te ke ndi le ndange tae siri le a, m-ndiki ta kuja tar ke ndije le paje le maketuru te a, moo mare ndu ke in darâ na: «E-ngem mei te bbo uja maketuru te ang.»

⁵ Anji ke mooe ar dɔ ba-kate te ddem, dɔ nange te ddem le ula jia ke kɔl ke darâ,

⁶ ngaa unda yo ke ri Lubba ke isi ke ndɔ ke ndɔ, ne ke n̂-dda dara ke neje tɔyn ke toje me, nange ke neje tɔyn ke toje te, ba-kate ke neje tɔyn ke toje te. Anji le pa na: «Kare ase ngaa.

⁷ Kare te ke anji ke to siri laa to tebbe a, a to ndɔ ke ne le Lubba ke iya rɔe a ddee to ne ke tɔkɔrɔ, ddew kara baa toke Lubba pa tare are bbere-kulaje laa ke toje to nje-kilaje mber-tar laa.»

⁸ Ndu ke bbar darâ ke moo le tel pa tar arem bbay na: «Aw taa ngonn maketuru ke toke teyn ke to ji anji te ke ar dɔ ba-kate ddem, dɔ nange te ddem le.»

⁹ Maw ngɔsi ke rɔ anji te le, ngaa m-duje kare narem ngonn maketuru le. Nilam te na: «E-taa usa. A kate kang kang mei te. A, a neel tai te toke le keme teje.»

¹⁰ M-taa ngonn maketuru le ji anji te le, ngaa musa, a neel tam te toke keme teje. A kake muru a, ate mem te nu kang kang.

¹¹ Ngaa n̂-pa darem na: «Maji kare e-tel ila mber-tar ke Lubba pa dɔ dewje te ke banya bbay: Dewje ke bbeje te, dewje ke gelde dang dang, nje ke ndɔn-tarje lede to dang dang, ke toku mbayje.

11

Tar le nje-tar-najije ke joo

¹ Darem mare kabbara ke to toke kake kɔju ne, ngaa n̂-pa darem na: «In taar bbo ɔju key-polo-Lubba, ke bann ke to me te. E-tura kɔr dewje ke aw poloje Lubba me te.

² A inya ndake lo ke ddaka, bbo ɔju ang. Mba dare ndake lo le gel-dewje ke gereje Lubba ang. Da mbɔynje bbe ke maji tɔyn le ke gɔlde neyn dɔsɔ gire joo.

³ Ma kare nje-tar-najije lem ke joo ilaje mber tar lem, ke kubbu ndoo rɔde te ndɔ doro kara, kɔr joo, ke dɔ misan (1 260).

⁴ Nje-tar-najije lem ke joo le toje to kake olibeje ke joo, ke ne kunda lambeje ke joo ke toje nɔm te, ema Ebbe-dewje ke dɔ nange te.

⁵ Bbo dew ndiki ta ddade maji ang a, puru tee tade te ro nje-baanje lede le. Tɔkɔrɔ njaa, bbo dew ndiki ta ddade maji ang a, maji kare dew le oy toke baann.

⁶ Deeje ke singa ta kutu kem dara kare ndi ere ang me ndoje te ke daw dilaje ne mber-tar le Lubba. Deeje ke singa ta dda kare maannje telje to mese, ngaa ta dda kare ne-kem-to-ndooje dang dang osoje dɔ nange te toke mede ndiki.

⁷ Toke n̂-paje tar naji le n̂-tungaje a, da ke a kin me tɔku buwa te ke suren goto le a dda ddɔ ke de, singae a kutade, ngaa na tɔlde.

⁸ Ninnde a nayn dɔ nange te nata, me tɔku bbe te ke n̂-tɔl Ebbedede te, dɔ kake-dese te le. Ddew Ndil te, dewje undaje ri tɔku bbe le na Sɔdɔm, Gɔmɔr ddem.

⁹ Dewje ke me bbeje te dang dang, gel-kujude dang dang, nje ndon-tarje lede to dang dang, dewje ke gelde dang dang a ddeje ta koo ninnde mba ndo muta ke gaen. Da kinyaje ddew kare n̄-dubbu ninnde le ang.

¹⁰ Dewje ke do nange te a ddaje ro-neel waju do koy lede le. Da ddaje kusu, da kulaje ke neje baa kare naa, mba nje-kilaje mber-tar ke joo neenn le ddaje are dewje ooje ndoo nya.

¹¹ A go ndo te ke muta ke gaen le a, mare yel ke aw are tebbe in ro Lubba te ddee ande ninnde le, ngaa dinje darje taar. Yeenn a bbeel dda dewje ke aw oojede le nya.

¹² Nje-kilaje mber-tar le Lubba le ooje mare ndu ke in dara, ngaa pa arede ke singa na: «Inje ke taar neenn.» Dinje ke darâ me mum te kem nje-baanje te lede le.

¹³ Kare teenn njaa, nange yeke ke singa. Are bbo e-kayn me toku bbe le doku a, debbe kara njaa guru are dewje doro siri (7 000) oyje mba nange ke yeke le. Bbeel dda kese dewje ke naynje kem baa, ngaa dosuje gaji Lubba ke darâ.

¹⁴ Joo le ne-wungu le nday mban. A mota le ne-wungu aw ddee mbor ang baa.

Siri le tebbe bbar

¹⁵ Goe te a, anji ke to siri laa to tebbe. Nduje bbarje ke singa darâ na:

«Bbasine, kon-mbay do nange te neenn tel me ji Ebbejeje te, ke me ji Mesi te laa.

Na kon-mbay ke ndo ke ndo.»

¹⁶ Tɔkuje dojoo gire so ke isije ngende-mbay te lede no Lubba te le teeje osoje nangê, debbeje kemde nangê no Lubba te, ngaa walje Lubba,

¹⁷ n̂-paje na:

«Ebbejeje Lubba ke nje singa-mõngu, ei ke e-to bbasine neenn ddem, e-to lew baa, jari wooyo, mba ddew tɔku singa-mõngu te lei, e-dda are kɔn-mbay to lei ngaa.

¹⁸ Gel-dewje ke toje to lei ang ddaje wungu, a bbasene, kare wungu lei ase ngaa.

Kare gange sariya do dewje te ke oy ase ngaa.

To kare ke a kuka ne nje-kulaje lei ke toje to nje-kilaje mber-tar lei,

nje ke toje to dewje lei, ke nje ke aw bbelje rii,

dede ke n̂-toje to dewje ke ngaji, ke dede ke n̂-toje to dewje ke bo.

To kare ke a tuju ne dewje ke aw tujuje nange.»

¹⁹ Ta key-polo-Lubba ke to me dara te ɔru, ngaa sanduku doɔno ubba me key-polo te laa le. Ndi teel, nduje bbarje, ndi ndange, nange yeke ngaa kɔju gayn ke singa.

12

Tar le dene, ke tar le da ke unda ro mar

¹ Mare tɔku ne ubba me dara te. Mare dene ula kare roe te toke kubbu, neyn to ko gole te, ngaa endeterendeje doku gire joo toje doe te to ejokudo.

² Nuwa sem, naw nduru ndo, are naw nuru ekii mba aw toe nya.

³ Mare ne dang tel ubba me dara te. Mare toku da ke toke le mar, rœ kase toke le puru, dœ siri, a gaje dœku. Ejokudœje siri toje dœje te ke siri le.

⁴ Toke n̂-kayn endeterendeje ke darâ me mota a, bbonge tœku da le saa debbe endeterendeje kara tilade nangê. Tœku da le ddee ar nœ dene te ke aw nduru ndo le aw ngina, ta bbo nuju taar a, kunn ngonn le kuse ke loe baa.

⁵ Dene le uju ngonn ke dingaw. Ngonn le a, a kœnn gel-dewje tœyn ke singa ke ngeng nya. Dunn ngonn le daw saa mbœr Lubba te, mbœr ngende-mbay te laa.

⁶ A dene le ayn aw me kœr te, lo te ke Lubba mœse are, kare n̂-ngeme ke ne-kusa ke te mba ndo doro kara, kœr joo gire dœmisan (1 260).

⁷ Ddœ in me dara te. Misel* de ke anjije laa n̂-ddœje ke tœku da ke unda rœ mar le. A da le, ke anjije laa n̂-ddœje ke de tœ.

⁸ A singa da le uta le Misel le ang. Yeenn a, da le ke anjije laa, deeje ke ddew ta nayn me dara te ang ngaa.

⁹ Yeenn ngaa dunn toku da le, ne li ke lew baa ke daw n̂-bbare to Esu, to Satan, ne nje-kere dewje ke dœ nange te tœyn le dilae dœ nange te, de ke anjije laa.

¹⁰ Moo mare ndu bbar ke singa me dara te na: «Bbasine Lubba ajije ngaa, n̂-toju singa-mœngu, ke kœn-bbe laa ngaa. Mesi laa toju singa laa ngaa. Mba duta ne nje-kunda tar dœ ngakœnje te le, ne ke naw nunda tar dœde te nœ Lubba te, til, ke kare le dilae nangê mban.

¹¹ A ngakœnje le teteje ddœ dœ te, wœju dœ mese Ngonn Bate ddem, wœju dœ tar le Lubba

ke n̂-paje tar-naje ddem. Dooje tebbe lede njaa to ne ke baa ddem, n̂-bbeelje yo ang ddem.

¹² Mba yeenn a, see daraje, ke see dewje ke isije darâ ddem, e-ddaje rɔ-neel. A see nange, ke ba-kate, kem-to ndoo a ddase. Mba Esu ddisi ke dɔse te ke wungu ke bo nya, mba n̂-gere to ndo laa nayn nya ang ngaa.

¹³ Toke tɔku da le oo to duta ne dilane dɔ nange te mban a, unn kutu tubba dene ke uju ngonnn ke dingaw le.

¹⁴ A dare dene le ubba bake joo toke le bake tɔku tende kare nin ne naw ne me kɔr te, lo te ke n̂-mɔse wɔju dɔe, kare dare ne-kusa ke te n̂-geme ne ddew ew ke li le. Na nayn baann lo teenn mba bbal muta ke gaen.

¹⁵ Yeenn ngaa li le tɔmɔ maann toke le ba go dene te le kare maann le uwae ɔtu saa.

¹⁶ A nange ddee uma dene le. Nange teyn tae uru ne ba ke tɔku da le tɔmɔ le.

¹⁷ Wungu ɔn da le dɔ dene te le, ngaa tel ke dɔ kese dewje te ke gel dene te le, aw dda dɔ ke de. To dede ke daw n̂-ngemje nduje le Lubba, ke tar-najije le Jeju.

¹⁸ Goe te a, tɔku da le aw ar dɔ enangara ba-kate te.

13

Tar dɔ daje te ke joo

¹ Goe te a, moo mare da in me ba-kate te tee. Gaje ee dɔku, a dɔe ee siri. Ejɔkudɔ dɔku toje dɔ gajeje te le kara kara, ngaa n̂-dda rije ke toje to ri taji Lubba dɔeje te le kara kara toyn.

² Da ke mooe le unda rɔ kake. Gole toke le gɔl enjakemnjɔr, a tae toke ta tebeyn. Tɔku da ke unda rɔ mare le are singa-mɔngu laa, ke ngendembay laa, ke singa ke ngeng nya.

³ Mare dɔe le kara toke ne ke dare do ke ase kare noy ne. A do ke ase kare noy ne le ere. Dewje ke dɔ nange te tɔyn ooje neenn le a gange singade, ngaa unnje go da le.

⁴ Dewje tɔyn ɔsuje mekeji gɔlde nangê nɔ da te ke unda rɔ mar te le, mba singa ke nare da ke in me ba-kate te tee le. Dede tɔyn dɔsuje mekeji gɔlde nangê nɔ da te ke in me ba-kate te tee le, ngaa n̂-paje na: «Na ase naa ke da le wa? Na ase ta dɔɔ saa wa?»

⁵ Dare ddew da le kare pa tar-boroje ddem, kare taji Lubba ddem. Dare singa kare n̂-dda nejeenn mba neyn dɔɔ gire joo.

⁶ Nunn kutu taji Lubba, taji ria, taji lo-kisi laa, taji dewje tɔyn ke isije darâ.

⁷ Dare ddew kare n̂-dda dɔɔ ke dewje le Lubba, ngaa ta kutade ke singa. Dare singa dɔ dewje te ke gel-kujude dang dang tɔyn, dɔ dewje ke bbeje te tɔyn, ke dɔ dewje te ke ndɔn-tarje lede toje dang dang tɔyn, ke dɔ dewje te ke gelde dang dang tɔyn.

⁸ Dewje tɔyn ke dɔ nange te a poloje da ke in me ba-kate te tee le. To nje ke lew baa ke Lubba dda neje, ride goto maketuru tebbe te le Ngonn Bate ke n̂-tɔle to ne-polo le.

⁹ Dew ke mbia to a, maji kare oo tar neenn!

¹⁰ Dew ke Lubba wɔju kare duwae to bbere a, da kuwae to bbere.

Dew ke Lubba wɔju kare n̂-tole ke tɔku kiya a,
 da tole ke tɔku kiya.
 Kare neenn to kare ke ta kare dewje le Lubba tɔje
 wurde, ngaa uwaje koo me te lede are ngeng.

Tar dɔ da te ke in me nange te tee

¹¹ Goe te a, moo mare da dang unda lo me
 nange te tee. Gaje ee joo toke gaji ngonn bate. A
 naw n̂-pa tar toke tɔku da ke unda rɔ marjeenn.

¹² Naw n̂-dda kula ke singa ke da ke in me
 maann te tee ee ne le dɔ-keme te njaa. N̂-dda
 nare nange, ke dewje ke isije dɔ nange te aw
 ɔsuje mekeji golde nɔ da te ke in me maann te
 tee, ke do laa ase kare noy ne bba do le ere le.

¹³ N̂-dda tɔku ne-mɔrije ndereng, nare puru in
 dará oso dɔ nange te kem dewje te.

¹⁴ Nere dewje ke dɔ nange te, ddew ne-mɔrije
 te ke dare singa kare n̂-dda dɔ-kem da te ke in
 me maann te tee le, nare n̂-ddaje mare kɔr ke
 unda rɔ da ke inga do tɔku kiya, a oy ang le.

¹⁵ Dare singa kare nula kewn me kɔr te ke unda
 rɔ da ke in me maann te tee le. Kɔr le a pa tar,
 ngaa a dda kar n̂-tol dewje tɔyn ke a mbeteje ta
 kɔsu mekeji golde nange nɔ kɔr te le.

¹⁶ Da le uwa dewje tɔyn njaa ke singa are n̂-dda
 mare endaji me jide te ke kɔl, wase engo-nɔde te:
 Nje ke bo, ke nje ke ngaji, nje-ne-kingaje, ke nje-
 ndooje, bbereje, ke nje ke tɔje to bbereje ang.

¹⁷ Dew ke endaji le to rɔe te ang a, a kase ndoko
 ne ang ddem, a kase labbe ne ang ddem. Endaji
 le to ri da le wase nimɔrɔ ria.

¹⁸ Kare te neenn, maji kare kem dew are. Dew
 ke to nje-ne-gere a, a gere kande nimɔrɔ le da le,

mba to nimoro le mare dew. Nimoro le to kor misan, ke domisan gire misan.

14

Pa ke nje ke Ngonn bate uka dode osuje

¹ Maa lo bbay a, moo Ngonn bate le ar do ddingiri te ke Siyon*. Dewje doro kor kara, ke doso gire so (144 000) eeje mbore te. N-dda ri Ngonn bate le, ke ri boeje engo-node te.

² Moo mare ndu bbar me dara te toke koru toku ba ke aw ula ddem, toke ndi ke aw ndange ke singa ddem. Ndu ke moo le bbar toke koru konde ke dewje aw em.

³ Dewje le aw osuje pa ke siki no ngende-mbay te le, no neje te ke toje kem baa ke so le, ke no tokuje te le. Dew kara ke a kase ndo pa le goto. Bbaye njaa to dede ke doro kor kara ke doso gire so (144 000) ke Ngonn bate uka dode do nange te le.

⁴ Dede le dulaje rode ne-yerew te ddew te le deneje ang, mba n-gereje dene ang. Daw dunnje go Ngonn bate le loje te toyn ke naw naw te. Lubba uka dode horo dewje te, kare n-ddeeje to dongor dewje laa ddem, le Ngonn bate le ddem.

⁵ Dereje ngem ndo kara ang. Tar kara to dode te ang.

Anjije muta ilaje mber sariya le Lubba

⁶ Goe ta a, moo mare anji dang ke aw ila me dara te taar nu. Nee ke Tar ke maji ke to ke ndo ke ndo ta pa kare dewje ke do nange te: Dewje ke gelde dang dang toyn, dewje ke gel-kujude

dang dang, dewje ke ndo-tarje lede dang dang, ke dewje ke bbeje te dang dang toyn.

⁷ Anji le pa tar ke singa na: «E-bbeelje Lubba, ngaa osuje gaje. Mba kare ke na gange ne sariya do dewje te ase ngaa. E-poloje nje-dda dara ke nange, ke toku-ba, ke loje ke maannje aw inje ke te aw teeje.»

⁸ Mare anji ke to joo laa ddee go ye te ke dongor le ngaa pa na: «Babilonn bbe-bo le oso mban, noso mban. Ne a nare dewje ke gelde dang dang toyn ayje ben kaya laa ke won to puru le.»

⁹ Mare anji ke dang ke to muta laa ddee go nje ke joo te le, ngaa pa ke singa na: «Bbo dew osu mekeji gole nange no da te le, ke no kor te ke unda ro da le, ngaa dosu endaji da le engo-noe te, wase me jia te a,

¹⁰ ne kara na kay ben toku wungu le Lubba, ke n-pole ang a dungu me engo wungu te laa. Ngaa na koo ndoo kem puru te, ke kem supere te, kem anjije te ke maji toyn ddem, kem Ngonn bate te ddem.

¹¹ Puru ke aw ula kemde ndoo le sae a kubba bbal ke bbal. Ngaa dewje ke aw poloje da le, ke kor ke unda ro da le, ke dede ke dosu endaji ri da le rode te, til ke kare, da kuwaje rode ang.

¹² Kare neenn to kare ke dewje le Lubba ke aw ngemje nduje laa, ngaa naynje ddew koo me te te ke Jēju a kuwaje kare ngeng ann.

¹³ Moo mare ndu ke in darâ, ngaa pa arem na: «Uja tar neenn maketuru te: <Ro-neel to le dewje ke naynje ddew te le Ebbe-dewje ndereng oyje ne, bbasene neenn. Ndil-me-nda pa na: Tokoro njaa, maji kare duwaje rode go kula te ke ngeng

ke ñ-ddaje, mba kulaje ke ñ-ddaje a kunnje gode.»
»

Tar kuja ko ndoo ke do nange te

¹⁴ Maa lo bbay a, moo mare mum ke nda to nda. Mare ne ke unda ro dew isi do mum te le. Nunda ejokedo ke ñ-dda ke ande doe te, ngaa nuwa kiya ke ate jia te.

¹⁵ Mare anji dang in key-polo-Lubba te tee, ngaa uru ekii ke singa are dew ke isi do mum te le na: «Ula kiya lei bbo uja ko le, mba kare kuja ko le ase ngaa. Kande ko ke do nange te sange ngaa.»

¹⁶ Yeenn ngaa, dew ke isi do mum te le ula kiya laa le do nange te, ngaa uja ko ke do nange te toyn.

¹⁷ Goe te a, mare anji dang in key-polo-Lubba te darâ tee. Ne njaa kara nuwa kiya ke ate jia te to.

¹⁸ Mare anji dang bbay in er bann te tee. Nee ke singa kunn ndu kare puru dda ne ne. Nuru ekii ke singa nare anji ke uwa kiya ke ate le na: «Ula kiya lei ke ate le bbo uja ne jinga binye ke do nange te, mba kande binye le oy mban.

¹⁹ Anji le ula kiya laa le do nange te, ngaa tuja jinga binye ke do nange te le ungu me ne-kore maann binye te ke toju toku wungu le Lubba.

²⁰ Dore binye me ne-kore maann binye te le giri bbe te ddaka. Mese in me ne-kore maann binye te le tee, ngaa siri ke taar ndereng taa lo ase kilometere kor mota (300). Bbo sunda uru me mese te le a, mese le a kuwae ka-tae te taar.

15

Tar le anjije ke siri, ke tar dɔbɔyn ne-kem-to ndooje

¹ Goe te a, moo mare ne ke bo ddem, ke kura laa dum dɔ dewje ddem me dara te: Anjije siri uwaje ne-kem-to ndooje siri jide te. To dɔbɔyn ne-kem-to-ndooje, mba ddew te lede a, wungu le Lubba ddee dɔ dewje te.

² Moo mare ne toke bajeenn, keme are yerere toke er ke dew unda keme te a oo ne lo, pole naa ke puru. Dewje ke teteje dɔ dɔ da te le, ke dɔ kɔr ke unda rɔ da te le, ke dɔ nimɔrɔ ria te le arje dɔ ba-kate te le. Duwaje kondeje le Lubba jide te.

³ Daw dɔsuje pa le Mɔyije ke to nje-kula le Lubba ddem, pa le Ngonn bate ddem na:
« Ebbe-dewje Lubba ke Nje-singa-mɔngu,
neje ke e-dda boje nya ddem, kuraje lede dum dɔ
dewje ddem!

Tɔku mbay le gel-dewje,
Aw dda neje ke dɔgɔle ddem, aw dda ne ke
tɔkɔrɔ ddem.

⁴ Ebbe-dewje, na a bbeel rii ang,
ngaa a kɔsu gaji rii ang wa?
Mba ei kara baa a, e-maji toyn.
Gel-dewje toyn a ddee kɔsuje gɔlde nangê noi te,
mba dede toyn dooje ne-ddaje lei ke gate gate.

⁵ Goe te a, moo key-polo-Lubba me dara te, tae toke teyn. Key tande ke Lubba de ke dewje laa daw dingaje naa me te, to me te.

⁶ Anjije ke siri ke uwaje ne-kem-to ndooje siri jide te le inje key-polo-Lubba te le teeje. Dulaje

kubbu ke nda ngaa ndoren. N-toje endaar-kuwabbber ke n̄-dda ke ande karde te.

⁷ Kara le neje ke toje kem baa ke so le are engoje ke n̄-dda ke ande anjije ke siri le kara kara. Wungu le Lubba ke Nje-kisi ke ndo ke ndo ddusu engoje le.

⁸ Sa ke toju piti le Lubba, ke singa-mongu laa taa me key-polo-Lubba le toyn. Dew kara ase ta kande key-polo-Lubba te le ang ndereng ta nekem-to-ndooje ke siri ke ji anjije te ke siri le tunga bba.

16

Tar do engoje te ke siri

¹ Moo mare ndu bbar toke bo key-polo-Lubba te le, ngaa pa are anjije ke siri le na: « Awje embelje engo wunguje le Lubba ke siri le do nange te!»

² Anji ke to dongore aw mbel wungu ke me engo te laa do nange te. Do ke maji ang ddem, aw to nya ddem oso ro dewje te ke endaji le da le to rode te, ngaa aw poloje kor ke unda ro da le.

³ Joo le anji mbel wungu ke me engo te laa le me ba-kate te. Ba-kate le tel toke le mese dew ke oy, are neje ke kem toyn ke eeje me ba-kate te le oyje.

⁴ Mota le anji le mbel wungu ke me engo te laa me baje te, ke loje te ke maannje inje te bba aw aynje are mannje le turuje to mese.

⁵ Moo ndu anji ke on do maannje pa na: « Ei ke e-to bbokone ddem, e-to lew ddem, e-maji toyn

ddem, e-to gate gate wɔju dɔ sariyaje ke e-gange neenn.

⁶ N-kaynje mese dewje lei ddem, mese nje-kilaje mber-tar lei ddem. Mba yeenn a arede mese kare dayje. Ne ke ase ta dda ke de ann.

⁷ Goe te a, moo mare ndu ke bbar bann te le na: « Tɔkɔrɔ njaa, Ebbe-dewje Lubba ke nje-singa-mɔngu, sariyaje lei to sariyaje ke tɔkɔrɔ ddem, gate gate ddem.

⁸ Sɔ le anji le mbel wungu ke engo te laa dɔ kare te. Dare ddew kare le kare puru laa ɔn dewje.

⁹ Puru kare ke tunga nya le ɔn dewje le. N-tajije ri Lubba ke ee ke singa dɔ ne-kem-to-ndooje te neenn tɔyn le. A n̂-turuje ddew lede mba kɔsu gaje ang.

¹⁰ Mi le anji le mbel wungu ke me engo te laa dɔ ngende-mbay te le da le. Yeenn ngaa, lo tuka ndul dɔ bbe-kɔn te le da le. Kem-to-ndoo uta dɔ dewje are dewje ngerje ngangede.

¹¹ N-tajije ri Lubba ke darâ mba ndoo ke daw dooje ddem, mba do ke maji ang ke oso rɔde te le ddem. A n̂-tusuje kula-ddadeje ke maji ang dinyaje ang.

¹² Misan le anji le mbel wungu ke me engo te laa me toku ba te ke ria na Eparate. Maann le ii mba kinya ddew kare toku mbayje ke inje er lo tee te le kare aw ddeeje.

¹³ Ngaa, moo ndilje ke maji ang mota, kare in me kil da te ke unda rɔ mar le tee, kara in me kil da te le, kara in me kil nje-kila mber-tar te ke to nje-ngem le aw teeje. Ndilje ke maji ang ke mota le undaje rɔ enginaynje.

14 To ndilje ke maji ang ke aw ddaje ne-morije. Dawje ta kinga toku mbayje ke do nange te toyn ta mbonde ngina ne ddo ke toku ndo te le Lubba ke nje-singa-mongu.

15 Ebbe-dewje pa na: « Oo, maw m-ddee toke nje-bboko. Ro-neel to le dew ke isi kem baa bbo tibbi ang, ngaa ngem kubbu roe te. Baann bba na nja roe baa kare dew ooe a to ne-ro-kul ang.»

16 Ndilje ke maji ang le mbonje mbayje le lo te ke daw n-bbar ke tar Ebere na Armagedon.

17 Anji ke to siri laa mbel wungu ke me engo te laa me yel te. Mare ndu bbar ke singa ngende-mbay te ke key-polo-Lubba te le na: « Bbaye ngaa!»

18 Ndi teel nya nya, nduje bbar, ndi ndange nya nya, ngaa nange yeke ke singa. Lew baa ke dewje toje do nange te, ndo kara nange nayn yeke toke baann ang bbay.

19 Babilonn, toku bbe le kayn loe mota, ngaa toku bbeje le gel-dewje osoje. Yeenn ngaa Lubba ole mee do Babilonn bbe-bo te le, ngaa are ben ke to wungu laa ke aw won to puru me engo te dewje ke me bbe te le ayje.

20 Do-dere-maannje toyn aynje ngaa ddingirije gotoje.

21 Kojuje ke boje nya, ngaa oyje ase ne ke kilo dodo inje darâ gaynje do dewje te, ngaa dewje le tajije ri Lubba mba ne ndoo ke koju le dda ke de le, mba to ndoo ke to bbeel nya.

17

Sariya ke do Babilonn te

¹ Goe te a, mare anji kara horo anjije te ke siri ke uwaje engoje siri jide te le, ddee ngaa pa arem na: «E-ddee, ma tōji sariya ke da gange dō dene te ke to tōku nje-kaya ke isi mbor tōku baje te le.

² Ne a tōku mbayje ke dō nange te ddaje ne-kaya dōe te, ngaa dewje ke dō nange te ayje ben kaya laa are ddade.»

³ Goe te a, Ndil uwam, ngaa anji le unnum aw sem me kōr te, a moo mare dene isi dō mare da te ke kase to kase. Rōe tōyn to ri ne-tajije ke ta taji ne Lubba dōrō. Dōe ee siri ngaa gaje dōku.

⁴ Dene le ula kubbu ke kase, ke kura, ngaa ndōren to ndōren. Nula ne-mandeje ke n̄-dda ke ande, ke kōr erje ke gate ngeng, ke mereje. Nuwa engo ande jia te. Ne-yerewje, ke ne-kayaje laa ke ase koo ke kem ang ddusuje me engo le.

⁵ N̄-dda mare ri engo-nōe te, to ri ke dew gere kande ang. Ri le na: « Babilōnn bbe-bo, kōn dene nje-kayaje, kōn neje ke dō nange te ke ase ta koo ke kem ang.»

⁶ Moo dene le a, mese dewje le Lubba, ke mese nje-tar-najije le Jeju ke nay le aw ddae toke le koto.

Koo ke mooe a, mem unda dō binya nya.

⁷ Yeenn ngaa anji le pa arem na: « Mei aw unda dō binya mba ddi wa? Ma pa ne ke iya rōe ke dō dene te neenn, ke ye ke dō da te ke dōe ee siri, ngaa gaje ee dōku ke nisi dōe te neenn kari.

⁸ Da ke ooe le to lew, a n̄-to ang ngaa. Na kin buwa te ke suren goto le tee, ta kaw nayn ke kōrō nyōm. Bbo dewje ke dō nange te, ke kunn kutu neje te nu duja ride maketuru tebbe te ang, ooje

da le a, mede a kunda do binya. Mba n̂-to lew, a n̂-to ang ngaa, a na tel kunda lo tee bbay.

⁹ Kare te neenn, maji kare nje-ne-gere ee ke kem-kare to bba: Do da ke siri le toje to ddingirije siri ke dene le isi doe te, n̂-toje to toku mbayje siri to.

¹⁰ Nje ke mi osoje mban. Misan lede aw on mbay, a siri lede nayn ddee ang bbay. A bbo n̂-ddee a, na kisi mba goju kare baa.

¹¹ Da ke to lew, a goto ngaa le, ne njaa n̂-to jijoo le toku mbayje le. N̂-to kara le nje ke siri le to. Naw ta nayn ke korō baa nyom.

¹² Gaji da ke doku ke oo le to toku mbayje doku ke nayn onje mbay ang bbay. A da kinga singa ke ta kon ne mbay mba gol kare kara ke da le.

¹³ Dede doku toyn keje lede kara baa: Ta kare da le singa-mongu lede, ke singa lede.

¹⁴ Da ddaje ddo ke Ngonn bate le, a Ngonn bate le a kutade ke singa, mba n̂-to Ebbe ebbe-dewje ddem, n̂-to Mbay do mbayje ddem. Nje ke Lubba bbarde, ke nje ke n̂-mberede, ke dewje laa ke eeje saa, a kutade ke singa to.

¹⁵ Goe te a, anji le pa arem bbay na: Maannje ke dene nje-kaya le isi mbore te, ke oo le to dewje dang dang, to dewje ke banya, nje ke gelde dang dang, ke dewje ke ndon-tarje lede to dang dang.

¹⁶ Gaji da ke doku ke oo le, ke da le, da mbeteje dene nje-kaya le, da taa neje laa toyn, ngaa da kinyaeje roe baa. Da kusaje taal roe ngaa da roeje ke puru.

¹⁷ Mba Lubba ula keje laa mede te kare n̂-ddaje ne ke mee ndiki. Da ddaje ne ke kara baa. Da

kinya singa kɔn mbay lede ji da te le ndereng ta kare tarje le Lubba ddeje to ne ke tɔkɔɔ.

¹⁸ Dɔbɔnye, dene ke ooe le to tɔku bbe ke ɔn dɔ tɔku mbayje ke dɔ nange te.

18

Koso le Babilɔnn

¹ Goe te a, moo mare anji dang in darâ aw ddisi. Nee ke singa ke ngeng, ngaa ndoko laa uru dɔ nange te.

² Nuru ekii ke singa na:

«Noso mban, noso mban, Babilɔnn bbe-bo le! N-ddee to lo dda bbe, ke lo kiya rɔ le ndilje ke maji ang dang dang tɔyn, le eelje ke maji ang dang dang tɔyn ke dewje ndikije ang.

³ Mba gel-dewje tɔyn ayje ben kaya laa ke wɔn to puru le. Tɔku mbayje ke dɔ nange te ddaje ne-kaya dɔe te. Ngaa nje-ne-labbeje ke dɔ nange te ingaje ne nya wɔju dɔ ne-kingaje ke gate ngeng ke n̂-dda bboe nya le.»

⁴ Goe te a, moo mare ndu me dara te na:

« See dewje lem, e-teeje me tɔku bbe te neenn ke ddang, mba kare e-ddaje saa majang laa ang, bba kare ne kem-to-ndoo oso dɔse te saa tɔ ang.

⁵ Mba majangje laa bayanje ke dɔ naa te dɔ naa te ndereng ɔru dara, are Lubba ole mee dɔ ne-ddaje te laa ke toje gate gate ang le.

⁶ E-ddaje saa ne ddew kara baa toke ye ke n̂-dda ke nje-mareje.

Ne ke n̂-dda ke dew gɔl kara a, e-ddaje saa gɔl joo. Engo ke nungu ben me te a, unguje te gɔl joo areje.

⁷ N-ndiki kɔsu gaji rɔe nya ddem, n̂-ndiki ne-kinga nya ddem.

Yeenn a, ulaje keme ndoo, areje nuwa ndoo ddew kara baa toke baann tɔ. Mba n̂-pa mee te na: <Misi to dene-mbay, m-to dene-ndubba ang, ngaa ma kuwa ndoo ndɔ kara ang.>

⁸ Mba yeenn a, ne-kem-to-ndooje ke toje wɔju dɔe a kosoje dɔe te ndɔ kara baa njaa. Neje le toje to: Yo, ndoo, ke tɔku bbo, ngaa puru a kɔen. Mba Ebbe-dewje Lubba ke gange sariya dɔe te le to nje singa-mɔngu.»

⁹ Yeenn ngaa, tɔku mbayje tɔyn ke dɔ nange te, ke ddaje ne-kaya dɔe te ddem, ddaje saa bbo ne-kingaje ddem le a nɔnje, ngaa da ndinga rɔde kare te ke da kooje sa puru ke aw ɔen le.

¹⁰ Ndoo ke naw noo le a ddade bbeel, ngaa da karje ddew ew bba da paje na:

« Ne kem-to-ndoo bbo!, Ne kem-to-ndoo ke baann bba be wa! Tɔku bbe, Babilɔnn, tɔku bbe ke ngeng! Me gɔl kare te kara baa njaa sariya ddee doi te toke be wa!»

¹¹ Nje-ne-labbeje ke dɔ nange te nɔnje ngaa uwaje ndoo mbae, mba nje-ndoko neje lede goto ngaa.

¹² Neje toke ande, ande-nare, kɔr erje ke gate ngeng, mereje, kubbuje ke n̂-dda ke len, ke kase, ke ndɔren, ke yeje ke n̂-dda ke sowa, kakeje tɔyn ke eteje maji, neje ke n̂-dda ke ngange kere, neje tɔyn ke n̂-dda ke kake ke gate ngeng, neje ke n̂-dda ke tungu, ke ande-nare wase, ke er ke kura ke ria na marebere.

¹³ Neje ke maji dang dang ke daw njiri ne ne, yamboje, ne ke ria na mir, nɔn kakeje ke ete maji,

ben, ubbu, nduju, bele, mangeje, bateje, sundaje ke sareteje, bbereje, ke dewje ke duwade ta ddo te to bbereje.»

¹⁴ Nje-ne-labbeje le paje na: « Neje ke aw dda bboe nya lew le aynje awje ddew ew sei ngaa. Ne-kingaje lei ke maji wase ndoren le gotoje toyn jii te ngaa. Da tel kinga ture te ang ngaa.»

¹⁵ Nje-ne-labbje ke ingaje ne waju dde le a kooje ndoo ke naw noo le a, bbeel a ddade, ngaa da karje ddew ew a da nonje ddem, da kuwaje ndoo ddem.

¹⁶ Da paje na:

«Ne kem-to-ndoo bbo! Ne kem-to-ndoo bbo!
Dongor, toku bbe neenn aw ula kubbuje
ke kura, ke kase, ke ndoren. Naw nula ne-
mbije, ke ne-jije ke n-dda ke ande, ke kor
erje ke gate ngeng, ke mereje le!

¹⁷ A me gol kare te kara baa njaa ne-kingaje laa ke banya le toyn tujuje ne wa?»

Ngaa nje-kuwa toku toje toyn, ke dewje ke aw ddaje kula do ba-kate te, ke nje ke aw njaje do ba-kate te ke toku to, ke dewje ke aw ingaje nekusa tade ddew kula te ke do ba-kate te, areje ddew ew,

¹⁸ ngaa ooje sa puru ke aw oen le a, uruje ekii na: «Toku bbe ke dda bba ase naa ke bbe-bowa?»

¹⁹ Daw n-jinje ebaburu nange dunguje dode te, n-nonje, n-ndingaje ndoo n-paje na:

«Ne kem-to-ndoo bbo! Ne kem-to-ndoo bbo!
Bbe-bo, bbe ke ddew ne-kinga te laa ke
banya, nje toku toje toyn ingaje ne ne le,
me gol kare te kara baa njaa n-tel to do-
ndubba wa!»

²⁰ Dewje ke darâ, e-ddaje rɔ-neel mba koso le Babilonn le. See dewje le Lubba, see nje-kayn-kulaje, ke nje-kilaje mber-tar le Lubba, e-ddaje rɔ-neel tɔ, mba Lubba gange sariya doe te wɔju do ne ke n̄-dda ke se le.

²¹ Mare anji ke nje-singa-mɔngu unn mare toku biri er ke ɔɔy, ila me ba-kate te, ngaa pa na:
«Da kila Babilonn bbe-bo ke singa toke be tɔ: Da tel kingae ang ngaa.

²² Dew a koo kɔru ne-kem le nje-kondeje bbe lei ang ngaa ddem, ndu nje-nɔ paje ang ngaa ddem, kɔru ne-to le nje-kɔlje mbula, ke nje-toje tebbe ang ddem. Dew a kinga nje-gusu ke aw dda mare kula kara bbe lei ang ngaa ddem, dew a koo kɔru ne ke daw duru biri-er te bbe lei ang ngaa ddem.

²³ Puru lambe a ndoko me bbe te lei ang ngaa ddem,
dew a koo ndu basan de ke ngonn mande ke n̄-taaje naa toke siki bbe lei ang ngaa ddem, mba nje-ne-labbeje ke bbe lei toje to dewje ke ngeng ke do nange te,
ngaa ne-kumaje lei ke aw dda ereje gel-dewje tɔyn.

²⁴ Mba bbê lei a n̄-kayn mese dewje tɔyn ke n̄-tolde do nange te, ke mese nje-kilaje mber-tar le Lubba, ke le dewje le Lubba.»

19

Pa wal Lubba bbar me dara te

¹ Goe te a, moo mare ndu bbar bo toke ndu dewje ke banya me dara te na:

«Aleluya! Kaji, piti, ke singa-mõngu toje to le Lubba leje.

² Mba sariyaje laa ke naw n̂-gange toje ke dõgõle ddem, toje gate gate ddem. N̂-gange sariya dõ tõku dene nje-kaya te ke tuju dõ nange ke kaya laa, ngaa nila bare mese nje-kulaje laa ke n̂-tõlde le dõe te.»

³ Ngaa n̂-tel n̂-paje bbay na:

«Aleluya! Sa puru ke õn tõku bbe le aw tu ke ndõ ke ndõ.»

⁴ Tõkuje ke dõjoo gire sõ le, ke neje ke toje kem baa ke sõ le õsuje mekeji gõlde nangê ngaa poloje Lubba ke isi ngende-mbay te laa. N̂-paje na: «Amem! Aleluya!»

⁵ Ngaa, mare ndu bbar ngende-mbay te le na: «Õsuje gaji Lubba leje, see nje-kulaje laa tõyn, sese ke ngaji, ke nje ke bo ke aw bbeeje!»

⁶ Moo mare ndu toke ndu dewje ke banya ddem, toke kõru tõku maann ddem, toke kõru ndi ke ndange ke singa ddem. Ndu le na: «Aleluya! Mba Ebbe-dewje Lubba, Nje-singa-mõngu aw õn bbe ngaa.

⁷ N-ddaje rõ-neel, jareje rõje neelje, n-piteje, mba kare kusu taa-naa le Ngonn bate le ase ngaa, ngaa dene laa le mõse rõe mban.

⁸ Dare nula kubbu len ke ndõren ngaa ne-yerew õru ang.»

Mba kubbu len le to kula-ddaje ke gate gate ke dewje le Lubba ddaje.

⁹ Anji le pa arem na: «Uja tar neenn maketuru te: <Rõ-neel to le dewje ke n̂-bbarde kusu taa-naa te le Ngonn bate!> » Goe te a, n̂-pa narem na: «To tarje le Lubba njaa.»

10 M-tee moso ko gole te ta poloe, a n̂-pa narem na: « E-dda neenn ang! M-to nje-kula mari ddem, nje-kula mare ngakoinje ke aw ngemje tar-najije le Jeju ddem. Lubba a maji kare e-poloe!»

Tar-najije le Jeju toje to tarje ke ddeeje do nje-kilaje mber-tarje te le Lubba bba aw paje.

Dew ke aal sunnda ke nda

11 Goe te a, moo dara teyn, a moo sunnda ke nda. Dew ke aal sunnda le ria na Dew ke aw dda ne ke dogole, Dew ke tokoro. Naw n̂-gange sariya, ngaa naw n̂-dda ddo ddew ne te ke gate gate.

12 Keme to toke puru ke aw on. Ejokudo banya banya toje doe te. N-dda mare ri roe te, a ne ke kare baa njaa n̂-gere ri le.

13 Ngaa nula kubbu ke ngal ke to mese toyn. Ria na Tar le Lubba.

14 Nje-ddoje ke darâ isije do sundaje te ke nda, ngaa aw oruje goe. Dulaje kubbu len ke kura, ke nda, ngaa ne-yerew oru ang.

15 Mare toku kiya ke ate in ta dew te ke aal sunnda le tee ta tuka ne gel-dewje. Na kon dode ngeng nya. Na toju wungu le Lubba ke nje singamongu, wungu laa ke aw won to puru ddew mboyn te ke na mbojde ke gole toke le kande binye me ne kore maann binye te.

16 N-dda mare ri kubbu te laa ke ngal le ddem, benge te ddem na: «Mbay-do-mbayje, ke Ebbe ebbe-dewjeje.»

17 Goe te a, moo mare anji ar taar me kare te. Nuru ekii ke singa nare eelje toyn ke aw ilaje me dara te na: «E-ddee e-mbonje naa mba toku kusu le Lubba,

¹⁸ mba kɔn tal tɔku mbayje, tal mbayje le mbambaje, ke tal nje-singa-mɔnguje. Tal sundaje, ke tal nje-kaalje sundaje le, tal dewje tɔyn, dewje ke toje to bbereje, ke dewje ke toje to bbereje ang, tal dewje ke ngaji, ke dewje ke bo.

¹⁹ Goe te a, moo da le, ke tɔku mbayje ke dɔ nange te, ke mbambaje lede. N-mbɔnje naa ta dɔ ke dew ke isi dɔ sunda te le, ne ke mbambaje laa.

²⁰ Duwa da le, ke nje-kila mber-tar ke to nje-ngem ke dda ne-mɔrije nɔe te bba ere ne nje ke endaji da laa to engo-nɔde te, ngaa aw poloje kɔr ke unda rɔ da le. Dungude joo kem ndake puru supere te ke aw ɔn.

²¹ N-tɔl keseje ke tɔku kiya ke in ta dew te ke isi dɔ sunda te tee le, ngaa eelje tɔyn ɔnje talde are mede ndann.

20

Tar kɔn-mbay bbal doro kara (1000)

¹ Goe te a, moo mare anji in darâ aw ddisi. Nuwa ngaw kele ta tɔku buwa ke suren goto le, ke kula njamji ke ɔɔy jia te.

² Nuwa da ke unda rɔ mar, ke to li ke lew, ke to esu, ke to Satan le, ngaa n̂-tɔe ke kula njamji mba bbal doro kara (1 000).

³ Nilae tɔku buwa te ke suren goto le, ngaa nutu ta buwa le n̂-lete dɔe te, mba kare nere gel-dewje ang ngaa, ndereng mba bbal doro kara le. Goe te a, da tute mba mare kare ngaji.

⁴ Goe te a, moo ngende-mbayje. Dare singa dewje ke isije dɔe te kare n̂-gangeje sariya. Moo

ndil dewje ke n̂-tolde mba tar-naji le Jeju ke n̂-paje ddem, mba tar le Lubba ddem. Moo ndil dede ke n̂-mbeteje ta k̄osuje mekeje golde n̄o da te le, ke n̄o k̄or te ke unda r̄o da le, are d̄osu endaji engo-n̄ode te ang ddem, me jide te ang ddem le t̄o. N̄-ndolje ngaa d̄onje mbay ke Kiriste ase bbal doro kara (1 000).

⁵ Kесе dewje ke oyje ndolje ang, ndereng bbal doro kara le ase. Yeenn to d̄onḡor ndol le dewje ke oy.

⁶ R̄o-neel to le dewje ke eeje horo dewje te ke ndolje d̄onḡor ndol te le dewje ke oy. N̄-toje to dewje le Lubba njaa! Yo ke ḡol joo laa ee ke singa d̄ode te ang. Da toje to nje-poloje le Lubba ddem, le Kiriste ddem, ngaa da k̄onje saa mbay bbal doro kara le.

Koso le Esu

⁷ Toke bbal doro kara le tunga a, da k̄oru Satan key-kula te,

⁸ ngaa na kaw kere gel dewje k̄oyn nange te ke s̄o t̄oyn, yeenn pa na Goge, ke Magoge**. Na mb̄on dewje le mba dda ne d̄d̄o. K̄orde banya toke enangara ta ba-kate.

⁹ N̄-taaje d̄o nange t̄oyn, ngaa n̄-gukuje d̄o ḡong le dewje le Lubba, ke d̄o t̄oku bbe ke Lubba ndiki nya. A puru in dar̄a d̄disi, ngaa ̄onde.

¹⁰ Ngaa dila esu ke nje-kerede le me ndake puru te ke supere to me te, lo te ke da le, ke nje-kila mber-tar ke to nje-ngem le eeje te. Da koo ndoo nya, kare, ke til, bbal ke bbal.

D̄ob̄oyn Sariya

¹¹ Goe te a, moo toku ngende-mbay ke nda, ke dew ke isi te. Nange, ke dara otuje aynje noe te ke ddang, are dew tel oode ang ngaa.

¹² Ngaa moo dewje ke oy, nje ke ngaji, ke nje ke bo, darje taar no ngende-mbay te le. N-teyn maketuruje, a n̂-tel n̂-teyn mare maketuru bbay, to maketuru tebbe. Ngaa n̂-gange sariya do dewje te ke oy ase kem kula ddade, ddew kara baa toke ye ke n̂-dda maketuruje te le.

¹³ Ba-kate tee ke ninn dewje ke naynje mee te. Ngaa yo, ke lo le dewje ke oy teeje ke ninn dewje ke toje mee te, are n̂-gange sariya dode te kara kare ase kem kula ddade.

¹⁴ Goe te a, dungu yo, ke lo le dewje ke oy me ndake puru te. Ndake puru le to yo ke gol joo laa.

¹⁵ Dew ke dinga ria maketuru tebbe te le ang a, dilae ndake puru te le.

21

Dara ke siki, ke nange ke siki

¹ Goe te a, moo dara ke siki, ke nange ke siki. Mba dara ke dongor, ke nange ke dongor ikije, ngaa ba-kate goto ngaa.

² Ngaa moo toku bbe ke maji toyn, ke to Jurusalam ke siki ke in ro Lubba te darâ aw ddisi. Toku bbe le to toke le dene ke dda mande ngaa ar do gole te aw ngina ngaweje.

³ Moo ndu bbar ke singa ngende-mbay te le na: « Bbasine, key le Lubba to horo dewje te ngaa. Na dda bbe ke de, ngaa da toje to dewje laa. Ne Lubba njaa na kisi ke de, ngaa na to Lubba lede.

⁴ Na bõru maann-nõ tõyn kemde te. Yo a goto ngaa. Ndoõ, ekii, ke ne-wungu a gotoje, mba konna neje ndayje mban.»

⁵ Ngaa dew ke isi ngende-mbay te le pa na: «Oo! M-dda neje tõyn toke siki ngaa.» N-pa na: «Uja tarje neenn maketuru te. Mba tarje lem to tarje ke tõkõrõ, ngaa aseje kare dew unda mee dõe te.»

⁶ Ngaa n-pa narem na: «Bbaye ngaa! M-to Alpa, ke Omega, m-to kunn kutu ne ddem, dõbõyn ne ddem. Dew ke kunda õen a, ema, ma kare maann ke aw are tebbe nay baa. To maann ke aw in me nange te aw tee.

⁷ Dew ke tete ddo a, ma kare nejeenn le ddeeje to laa. Ma to Lubba laa, ngaa na to ngonnum.

⁸ A nje-bbeelje, nje ke tusuje me-kunn inyaje, nje-ne-ddaje ke maji ang, nje-tõl dewje, nje-ddaje lo-to-majang, nje-kumaje, nje-poloje kõr, ke nje-ngemje tõyn, lo lede to me ndake puru ke supere to me te. Yeenn to yo ke gõl joo laa.

Jurusalam ke siki

⁹ Goe te a, anji kara horo nje ke siri te ke uwaje engo ne-wunguje ke siri jide te le ddee pa arem na: «E-ddee are m-tõji nje-ngaw le, dene le Ngõnn bate le.»

¹⁰ Ndil uwam, ngaa anji le unnum aw sem dõ ddingiri te ke bo, ngaa ndew. N-tõjum Jurusalam, tõku bbe ke maji tõyn ke in darâ rõ Lubba te aw ddisi le.

¹¹ Ndoko le Lubba dda are Jurusalam le ndõren. Ndõnre laa le toke ndõren le kõr er ke gate ngeng, ke le kõr er ke ria na jasepe ke are yerere.

¹² Ndoko ke dila n̂-guku ne dɔ tɔku bbe le ndeer ddem, ndew ddem. Ta ndoko le dɔku gire joo. Anjije dɔku gire joo arje ta ndokoje te le kara kara. N-dda riye ta ndokoje te le. To ri gel ngann Ijarayelje ke dɔku gire joo.

¹³ Ta ndokoje le mota toje er lo tee te le kare, mota toje er kande te le kare, mota er dagoo, mota er beer.

¹⁴ Dɔsu ndoko le dɔ erje te dɔku gire joo ke dungu ne gɔle, ngaa n̂-dda ri nje-kayn-kulaje le Ngonn bate ke dɔku gire joo kare erje te ke dɔku gire joo le kara kara.

¹⁵ Anji ke aw pa sem tar le uwa mare ne ke daw dɔju ne ne jia te. Ne le toke le kare waa. N-dda ke ande. Nuwa ne le ta kɔju ne tɔku bbe le, ta ndokoje le, ke ndoko le.

¹⁶ Mbo-kare bbe le ee sɔ. Ngal laa, ke tate laa ase naa. Anji le ɔju bbe le ke ne-kɔju ne ke jia te le, a ngal laa, tate laa, ke ndew laa ase kilometere doro joo gire kɔr sɔ (2 400).

¹⁷ Nɔju ndoko le ddew kara baa toke gusu ke dewje aw ɔju ne ne a, ngal ase meren ji dew dɔ-siri gire joo.

¹⁸ Dɔsu ndoko le ke er ke ria na jasepe, a n̂-dda tɔku bbe le ke ande ke yerew ɔru ang ngaa keme are yerere.

¹⁹ N-dda kare er ke dɔsu ne gɔl ndoko le ke erje dang dang ke gate ngeng dare kura. N-dda kar dɔngɔr er ke dɔsu ne gɔl ndoko le ke er ke ria na jasepe, joo laa ke sapir, mota laa ke kalseduwann, sɔ laa ke emerode,

²⁰ mi laa ke saredonikisi, misan laa ke sarduwann, siri laa ke kirijolite, jijoo laa ke beril,

jikara laa ke topaje, doku laa ke kirijoparaje, doku gire kara laa ke yasente, doku gire joo laa ke ametisite.

²¹ Ta ndokoje ke doku gire joo le toje to mereje doku gire joo. Ta ndoko kara a, n̂-dda ke mere kara baa. N-dda nate tōku bbe le ke ande ke yerew ōru ang, ngaa keme are yerere.

²² A moo key-polo-Lubba me tōku bbe te le ang. Mba, Ebbe-dewje Lubba ke Nje-singamōngu njaa, de ke Ngonn bate a n̂-toje to key-polo-Lubba ke me tōku bbe te le.

²³ Duju kare, kare ōsu, wase kare neyn nda, bba kare me tōku bbe le ndoko ang. Mba ndoko le Lubba a aw dda are mee aw ndoko, ngaa Ngonn bate le a to puru ngel me tōku bbe te le.

²⁴ Gel-dewje a njaje lo-kare te le tōku bbe le, ngaa tōku mbayje ke dō nange te a ddeeje ke ne-pitije lede me te.

²⁵ Ta ndokoje le a kutuje ndo kara ang, mba lo teenn til a goto ngaa.

²⁶ Dewje a ddeeje ke ne-pitije, ke ne-kingaje le gel dewje me bbe te le.

²⁷ Ne-yerew kara a kande me bbe te le ang nyom. Dew ke nje-dda ne ke ase koo ke kem ang, wase nje-ngem a kande me bbe te le ang tō. Nje ke n̂-dda ride maketutu tebbe te le Ngonn bate njaa ke karede baa a, a kandeje me bbe te le.

22

¹ Goe te a, anji le tojum ba ke maanne aw are tebbe dew, keme are yerere. Maann le ubba ngende-mbay te le Lubba de ke Ngonn bate le aw tee,

² ngaa aw ula dann nate toku bbe te le. Mbor maann te le er joo kem, kake ke aw are tebbe dew to te. Me bbal te kara a, kake le ande gol doku gire joo. Neyn kara a, nande gol kara kara. Kame to kuma kaji gel-dewje.

³ Mare ne ke ndu-ndool le Lubba a to doe te a to ang ngaa.

Ngende-mbay le Lubba, ke le Ngonn bate a toje me bbe te le. Nje-kulaje le Lubba a poleje.

⁴ Da kooje keme ngaa ria a to engo-node te.

⁵ Til a goto ngaa. Dew a duju puru lambe, wase a ngina kosu le kare bba ta koo ne lo ang. Mba ndoko le Ebbe-dewje Lubba njaa a kuru dode te, ngaa da konje mbay bbal ke bbal.

Jeju pa tar ddee laa

⁶ Goe te a, anji le pa arem na: «Tarje neenn to tarje ke tokoro, ngaa ase kare dew unda mee doe te. Ebbe-dewje Lubba ke are Ndil laa ddee do nje-kilaje mber-tar te laa, ula anji laa kare toju nje-kulaje laa ne ke nayn ngosi baa ta ddee.

⁷ Jeju pa na: Oo, maw m-ddee ngosi baa ngaa. Ro-neel to le dewje ke aw ngemje tarje ke dila mbere me maketuru te neenn!

⁸ Ema Jan njaa, moo neje neenn ke mbim ddem, ke kem ddem. Ngaa, goe te ke moo neje le ke mbim ddem, ke kem ddem le a, m-tee moso no gol anji te ke aw tojum neje le ta poloe.

⁹ A n-pa narem na: «E-dda neenn ang! M-to nje-kula mari, ke nje-kula mare ngakoinje ke toje to nje-kilaje mber-tar le Lubba, ke nje-kula mare dewje ke ngemje tarje ke maketuru te neenn. Lubba a maji kare e-pole.»

¹⁰ Goe te a, n̂-pa narem na: « E-kusu tarje le Lubba ke dila mbere me maketuru te neenn ang. Mba kare nayn ngosi baa ngaa.

¹¹ Maji kare dew ke to gate gate ang, to gate gate ang ke kete kete bbay. Ngaa, nje-ne-yerew ddee to nje-ne-yerew ke kete kete bbay. A maji kare dew ke to gate gate, dda ne ke gate gate ke kete kete bbay. Ngaa maji kare dew ke sange rœ mba Lubba a, sange rœ ke kete kete bbay.»

¹² Jeju pa na: « Oo, maw m-ddee ngosi baa. Maw m-ddee ke kuka le dew kara kara ase kula-ddae.

¹³ M-to Alpa, ke Omega. M-to dew ke dongor ddem, doboyn dew ddem. M-to kunn kutu ne ddem, doboyn ne ddem.

¹⁴ Ro-neel to le dewje ke aw tokoje kubbuje lede, ta kee ke ddew kusa kande kake ke aw are tebbe dew ddem, ta kande ke ta-ndoko me bbe te le ddem.

¹⁵ See dewje ke e-toje toke le bisije, nje-kumaje, ke nje-ddaje lo-to majang, nje-tolje dewje, nje-poloje kor, nje ke ndikije ngem ddem, aw ereje ngem ddem, e-naynje ddaka nunn.

¹⁶ « Ema Jeju, mula anji lem kare pa tar najije neenn toyn arese me Egilisije te. M-to dew ke gel nuju te le Dabbiti. M-to endeterende ke ta lo-kare te ke ndoko nya.»

¹⁷ Ndil de ke dene ke nje-ngaw le, n̂-paje na: «E-ddee!»

Maji kare dew ke oo tar neenn pa to na: «E-ddee!»

Maji kare dew ke kunda oen ddee. Dew ke ndiki a, taa maann ke aw are tebbe dew le baa njaa ay!

Dɔbɔyn tar

¹⁸ Ema Jan, m-pa mare dew tɔyn ke oo tarje le Lubba ke dila mbere me maketuru te neennn: Bbo dew ila mare tar dɔe te a, Lubba a kare nekem-to-ndooje ke n̂-pa tare maketuru te neenn oso dɔe te.

¹⁹ A bbo dew ɔru mare tarje ke dila mbere me maketuru te neenn ke ddang a, Lubba a kɔru kande kake ke aw are tebbe, ke tɔku bbe ke maji tɔyn ke n̂-mɔse wɔju dɔe, ngaa n̂-dda tare maketuru te neenn jia te ke ddang.

²⁰ Dew ke pa tar-naji neje neenn le, pa na: «Tɔkɔrɔ, maw m-ddee ngɔsi baa.»

Amem! E-ddee, Ebbe-dewje Jeju!

²¹ Maji kare Ebbe-dewje Jeju dda ke se me-maji tɔyn.

Tar le Lubba ke tar Kabba
Kaba: Tar le Lubba ke tar Kabba Bible

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kabba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

42d55340-9c90-56ec-bf99-50cbf96e48a7